

II. Abdulhamid Han ve Siyonizm

Mesut MEZKİT*

Özet

Tarihte, özellikle Osmanlı tarihinde Sultan İkinci Abdulhamid Han kadar lehinde ve aleyhinde fikir ileri sürülen padişah yoktur. Zira Abdulhamid Han 33 yıllık padişahlığı zamanında Osmanlı Devleti'nin ömrünü uzattığı gibi, beynelmilel emperyalizme set çekmiştir. Dünya siyasetindeki denge politikası, şer güçleri birbirine düşürerek ; bu devletlerin kendi aralarındaki nüfuz çekişmelerinden faydalanarak ; Devlet-i Âliyye-i Osmaniye'yi tehlikelerden uzak tutup ; Türk ve İslâm dünyasının hamiliğini devam ettirebilmiştir. Biz burada bu siyasi denge politikasının neticesinde ve tarihin derinliklerinden gelen siyonist zihniyetin Abdulhamid Han karşısında nasıl hayal kırıklığına uğradığını ve aynı zamanda bir Türk Milliyetperverliğinin nasıl olması icab ettiğini gözler önüne serecek belge niteliğindeki hatıratı iktibas edeceğiz. Tabii olarak bu büyük Padişahın hal edilmesinde kimlerin rol oynadığını da aktaracağız.

Anahtar Kelimeler: Sultan İkinci Abdulhamid Han,Siyonizm,Osmanlı Devleti, Emperyalizm,Politik Siyonizm, Dr. Theodor Herzl

Abstract

In the history, especially in Ottoman History, there isn't any other King or Sultan about whom as much ideas put forth for and against as Sultan Abdulhamid. In fact, Sultan Abdulhamid not only extended the life of Ottoman Empire but also dammed up imperialism during his 33 years of reign. Keeping themselves far from the dangers, deriving benefit from the conflictions between enemy forces, in the balance policy of worlds diplomacy keep Ottoman Empire the protector of Muslim and Turkish world. Here we are going to show the recollections which will bring out into the open how the zionism was frustrated by Sultan Abdulhamid and how the Turkish nationalism should be. We will quote the people who took part in the dethroning of this Great Sultan.

Key words: Sultan Abdulhamid the second, The Zionism,The Ottoman Empire, The imperialism, The Political Zionism, Dr. Theodor Herzl.

---

* Yazar

Giriş:

Siyonizm ve Politik Siyonizm Nedir?

Tarihte, özellikle Osmanlı tarihinde Sultan İkinci Abdulhamid Han kadar lehinde ve aleyhinde fikir ileri sürülen padişah yoktur. Zira Abdulhamid Han 33 yıllık padişahlığı zamanında Osmanlı Devleti'nin ömrünü uzattığı gibi, beynelmül emperyalizme set çekmiştir. Dünya siyasetindeki denge politikası, şer güçleri birbirine düşürerek; bu devletlerin kendi aralarındaki nüfuz çekişmelerinden faydalanarak; Devlet-i Âliyye-i Osmaniye'yi tehlikelerden uzak tutup; Türk ve İslâm dünyasının hamiliğini devam ettirebilmiştir. Biz burada bu siyasi denge politikasının neticesinde ve tarihin derinliklerinden gelen siyonist zihniyetin Abdulhamid Han karşısında nasıl hayal kırıklığına uğradığını ve aynı zamanda bir Türk Milliyetperverliğinin nasıl olması icab ettiğini gözler önüne serecek belge niteliğindeki hatıratı iktibas edeceğiz. Tabii olarak bu büyük Padişahın hal edilmesinde kimlerin rol oynadığını da aktaracağız.

Evvela, Siyonizm nedir; onu tarifleyişe başlayalım: "Siyonizm, en geniş anlamı ile, Arz-ı Mev'ûd yani Filistin dışındaki bütün yahudileri yine orada toplamak ve sonra da Süleyman Mabedi'ni Siyon dağı üzerinde yeniden inşa etmek idealidir...."

Politik Siyonizm ise: Önce en çok ta kibata maruz kalan Galiçya ve Rusya, sonra da bütün dünya yahudilerini Filistin'de toplayarak bir Yahudi Devleti kurma fikri diye tarif edebileceğimiz Politik Siyonizm hareketinin kurucusu Dr. Theodor Herzl'dir." (Kutluay: 2000, 19-31)

Bu şahsiyet, yani Politik Siyonizmin fikir babası Theodor Herzl, Avrupa'da ortaya çıkan Yahudi Meselesi'ni hâl etmek için 1895'de 35 yaşında mücadeleye başlı-

yor ve 1904 ölümüne dek devam ediyor. Biz burada Theodor Herzl'in bu mücadelesi sırasında yazdığı günlüklerinden hareketle Osmanlı Devleti'nin çöküşünü hangi güçlerin eliyle gerçekleştirildiğini kendi ağızlarından ortaya koyacağız.

Şimdi kendi ağzından günbegün yazdığı hatıratını aktaralım:

"Türkiye'de telaş. Acaba Şark Meselesi Türkiye'nin bölünmesi suretiyle bir hâl şekline bağlanamaz mı? Avrupa kongresinde mümkündür ki (Belçika ve İsviçre gibi) tarafsız fakat bize ait olacak toprak parçası da biz alalım. Paris, 10 Kasım 1895 » (Kutluay: 2000, 59)

Theodor Herzl, Osmanlı Devleti'nin Şark Meselesi'yle uğraştığı bir zamanda Avrupalı devletleri yanlarına çekmeye çalışan Ermenilere karşı Yahudi desteğini vaad edilmesini gerektiğini düşünür ve Abdulhamid Han ile görüşmesini temin edecek kişilerle Sultan'a haber ulaştırır:

"İstanbul'a son seyahatinden önce benim «Yahudi Devleti'»'ni okumuş, bu konuda Sultan Abdulhamid ile konuştuğunu söyledi. Sultan Yerusalaym'dan (Kudüs) asla ayrılmaya çağını, Ömer Camii'nin daima müslümanların elinde kalması gerektiğini ifade etmiş.

Bu güçlüğü halledebileceğini bana söyledi (İzzet Paşa'dan bahsediyor) Sultan için paranın önemi yoktur. Paraya hiç değer vermemektedir. Fakat Sultan'ı kazanacak başka bir yol vardır: Onu Ermeni Meselesi'nde desteklemek Viyana, 7 Mayıs 1896" (Kutluay: 2000, 72-73) (Burada aracılığı yapan İzzet Paşa, Arap İzzet Paşa diye tanınan bir zattır. Abdulhamid Han'ın ikinci katipliğine getirilmiş, daha sonra rütbesi vezirliğe yükseltılarak paşalığa nasbedilmiştir.)

Artık Theodor Herzl, baklayı ağzından çıkarmıştır: “Biz Türkiye maliyesini düzeltmek için 20 milyon Osmanlı lirası harcarız. Bu miktara 2 milyon da Filistin için ilave ederiz ki bu halen 80 milyon lira olan borçların yıllık faizini karşılar. 18 Milyon sarfı ile de Türkiye’yi Avrupa Kontrol Komisyonundan kurtarırız. 15 Haziran 1896” (Kutluay:2000,87)

Theodor Herzl’in İttihat ve Terakki hareketi ile fikir teması

Osmanlı Devleti’ni içten ve dıştan yıkma faaliyetleri hız kazanmışken, diğer taraftan bu sıkıntılı dönemde “Yahudi Meselesi”ni gündeme getirip; Sultan Abdulhamid Han’ı sıkıştırmaya çalışan Theodor Herzl, aynı zamanda İttihat ve Terakki hareketi ile de fikir temasındadır. Hatıralarında bunu şöyle dile getirir:

“Bulgaristan İmar ve İskân bakanı ve bizim teşkilât üyelerinden Carl Herbst’in bildirdiğine göre Genç Türkler (Jön Türkler) gazetelerinde bizim projelerden bahsediyorlar ve böyle bir avantajdan faydalanmadığı için de hükümeti itham ediyorlar. 25 Kasım 1899” (Kutluay: 2000,207)

Görülebileceği ki, İttihat ve Terakki partisinin idareyi ele aldıklarında bu fırsatı! nasıl değerlendirdiklerini tarih yazacaktır.

Theodor Herzl, çok uzun bir diplomatik faaliyetler neticesinde Sultan İkinci Abdulhamid Han’a sunduğudu (İzzet Paşa vasıtasıyla) teklifine aldığı cevap karşısında şunları söyler:

“Efendimiz, Dün Ekselans İzzet bey vasıtası ile göndermek lütfunda bulunduğunuz hususlara tam bir hulus ve samimiyetle cevabımı arz ediyorum.

İzzet beyin getirdiklerini iki mantıkî kısma ayırmak kabildir:

1-Endüstriyel kısım, 2- Siyasi-Mali kısım.

1-Zat-ı Şahaneleri İmparatorluk hudutları içerisinde mevcut ve bundan sonra bulunacak bütün madenleri kuracağım bir şirketle işletmemi temin etmekle bendelerini görevlendirmektedir. Bunu prensip olarak kabul ediyorum....

2- Zat-ı Şahaneleri bütün dünyadaki yahudilerden hicret edecek olanları şefkati pederane ile İmparatorluk hudutları içerisinde Osmanlı tabiiyetini kabul etmeleri ve önceden kararlaştırılmış bir yere toplu olarak yerleşmemeleri şartı ile kabul buyuracağınızı ifade eyliyorsunuz. Bunun karşılığında da devlet borçlarını konsolide edecek bir sendika teşekkülünü arz buyurmaktasınız.

Bu haliyle teklifin realizesi güç görünmektedir. Bunun tahakkuku için işin âleniyete dökülmesi gerekmektedir, bunun son derce kötü tesirleri olacaktır.... Naçiz kanaatime göre devlet borçları ile Yahudi kolonizasyonu arasında bir bağ kurmak lazımdır, bu bağ sayesinde ortaya büyük Osmanlı-Yahudi Şirketi çıkacak ve her türlü güçlük halledilecektir. 16 Şubat 1902” ((Kutluay, 2000:291)

Tabiatıyla istediğini alamayan ve artık def’aten görüşme talepleri doğrultusunda tavassut edenlerle dilinin altındaki baklayı çıkaracaktır. Theodor Herzl’in gerçek niyetini bilen Sultan Abdulhamid Han, ona tarihi cevabını verir. Bunu da Herzl günlüğüne şöyle yazar:

“ Eğer Mr. Herzl, senin benim arkadaşın olduğun gibi arkadaşın ise, bu meselede ikinci bir adım atmasın. Ben bir karış dahi olsa toprak satmam, zira bu vatan bana değil milletime aittir. Milletim bu imparatorluğu kanlarını dökerek kazanmışlar ve yine kanlarıyla mahsuldar kılmaşlardır. O bizden ayrılıp uzaklaşmadan tekrar kanlarımızla örteriz. Benim Suriye ve Filistin alaylarımın efradı birer birer Plevne’de şehit düşmüşlerdir, bir tanesi dahi geri dönmek üzere hepsi muharebe

meydanında kalmışlardır. Türk İmparatorluğu bana ait değildir, Türk Milletinin-dir, ben onun hiçbir parçasını veremem. Birakalım yahudiler milyarlarını saklasınlar. Benim imparatorluğum parçalandığı zaman, onlar Filistin'i hiç karşılıksız ele geçirebilirler. Fakat yalnız bizim cesetlerimiz taksim edilebilir. Ben canlı bir beden üzerinde ameliyat yapılmasına müsaade edemem!" (Kutluay:2000,101) (Abdulhamid Han arkadaşım dediği kişi Michael de Newlinsky, aristokrat bir Polonyalıdır. Petersburg Üniversitesinde okumuş, Moskova'da çeşitli dergilerde yazı hayatına atılmıştır. Sonra Macar ve Avusturya tabiyetine geçmiş, Hariciyeye intisap ederek İstanbul'da Avusturya-Macaristan sefaretinde vazife almıştır. Bu esnada da Abdulhamid Han ile şahsi dostluk kurmuştur. Herzl de bunu Padişahla temasta kullanmıştır.)

Bu cevaba Herzl, "doğru ve büyük" sözler olarak nitelemektedir.

Artık ipler kopmuştur. Herzl'in ömrü yetmese de İkinci Abdulhamid Han'ın tahtan indirilmesinde, fikirlerinin çok büyük tesiri olmuştur.

Halifeye Karşı İslamcılarının sert muhalefeti

Osmanlı Devleti'ini, dış mihrakların tesiriyle yıkma faaliyetleri kesif bir şekilde devam ederken; içteki muhalefet de, Siyonistlerin ve Masonların büyük tazyiki ile Meşrutiyeti getirme adına ülkenin elden çıkmasına zemin hazırlamaktadır. İçte, İkinci Abdulhamid Han ve İslâm halifesine karşı; hürriyet ve İslâm adına maalesef meşhur birçok kişi de bu gruhda yer almışlardır. İslâmî kimliği ile tanınan bu kişiler şunlardır: Mehmet Akif Ersoy, Said-i Nursî, Elmalılı Hamdi Yazır, Şeyhül İslam Mustafa Sabri Efendi, Gazi Ahmet Muhtar Paşa, Süleyman Nazif daha nicele-ri... mesela Mehmet Akif Ersoy bir şiirinde içindeki kını şöyle dile getirir:

Yıkıldın,gittin amma ey mülevves devr-i istibdad,

Bırakın milletin kalbinde çıkmaz bir mülevves yâd!

Diyor ecdadımız makberlerinden: "Ey sefil ahfâd,

Niçin binlerce ma'sûm öldürülürken her gelen cellâd,

Hurûş etmezdi, mezbûhâne olsun, kimseden feryâd?

...

O birkaç hayme halkından cihangîrâne bir devlet

Çıkarılmış,bir zaman dünyâyı lerzan eylemiş millet;

Zaman gelsin de görsün böyle dünyâlar kadar zillet,

Otuzüç yıl devam etsin,başından gitmesin nakbet..

Bu bir ibrettir amma olmasaydık böyle biz ibret!

Emâ-peyma iken râyâtımız tuttun zelil ettin;

Mehâfir bekleyen âbâdan evlâdı hacil ettin;

Ne âlî kavm idik;hayfâ ki sen geldin sefil ettin;

Bütün ümmîd-i istikbâli artık müstahîl ettin;

Rezil olduk... Sen ey kâbûs-i hûni,sen rezil ettin!

Hamiyet gamz eden bir pâk alın her kimde gördünse,

"Bu bir cânî!" dedin sürdün, ya mahkûm eyledin hapse.

Müvekkel eyleyip câsûsu her vicdana, her hisse,

Düşürdün milletin kahraman evlâdını ye'se...

**Ne me'lunsun ki rahmetler okuttun
r'uh-i İblis'e (Ersoy:1998,87)**

Yine meşhur bir zat olan Saîd Nursî ise İkinci Abulhamid Han ve Meşrutiyet hakkındaki görüşleri ise şöyledir: "Asıl şeriatın gerçek sahibi hakikat ve Meşrûtiyettir. Demek Meşrutiyeti şer'i delillerle kabul ettim...Meşrutiyet, adalet ve şeriattir. Padişah ne vakit Peygamberimiz (a.s.v)emrine itaat etse ve yolunda gitse halifedir.Biz de ona itaat edeceğiz.Yoksa zulmedenler, pâdişâh da olsa hayduttur... Meşrutiyetin gelmesi için, milletin yarısı bile fedâ olsa buna değer... her ne inşa ettimse üstazımız olan Meşrutiyet'ten öğrendim." (Nursi :1329,(Nak :.Yılmaz)

İkinci Abdulhamid'i hal edenler maa-lesef kime hizmet ettiklerini bilmeyecek kadar câhil ve gafil idiler; ya da bunu bile bile yaparak koskoca Osmanlı Devleti'ni on sene gibi kısa bir sürede hak ile yeksan olmasına zemin hazırlamışlardır. Tarih, bunları yargılayarak hükmünü vermiştir. Hakikatler meydana çıkmıştır. Ancak, şu husus hiç unutulmamalıdır ki; İkinci Abdulhamid Han'a hal kararını bildirenlerin kim olduğu dikkate alındığında mesele vuzuha kavuşacaktır. Çünkü, hâl kararını bildiren heyetin içinde tek bir Türk yoktur. Kimler vardır? Selanik Mebusu Yahudi Emanuel Karaso, İşkodra Mebusu Arnavut Esat Toptanî, Âyandan Ermeni Aram Efendi 'dir. Padişâh hal kararını kimlerin tebliğ etmeye geldiğini mabeyn başkâtibi Cevat Bey'e sorup öğrendikten sonra: "**Bir Türk Padişahına, otuz üç sene bu makamda bulunmuş İslam halifesine hal kararını bildirmek için bir Yahudi, bir Ermeni, bir Arnavut ve bir nankörden başkasını bulamadılar mı**"(Yılmaz :187) diyerek teessürlerini ifade etmiştir. Zira Karaso Selanik'te Mason Locasının üstad-ı azamı idi. Yahudidir. Talat Paşayı mason yapan kişi budur. Diğerleri de isimleri ile mevsuftur.

Günümüzdeki Ortadoğu, Balkanlar'ın içler acısı hâli, o zaman yapılan hataların mahsulüdür. Bunu insaf sahibi herkes kabul etmektedir.

Son olarak zamanında ihanet edip daha sonra Abdulhamid Han'nun ruhundan özür dileyen feylezof lakabıyla meşhur Rıza Tevfik'in şiiri ile biz de meselemize nihayet verelim:

"Nerdesin Şevketlilim Sultan Hamid Han

Feryâdım varır mı bârgâhına

Ölüm uykusundan bir lahza uyan

Şu nankör milletin bak günâhına

***

Padişah hem zalim, hem deli dedik

İhtilale kıyam etmeli dedik

Şeytan ne dediyse biz beli dedik

Çalıştık fitnenin intibahına

***

Divane sen değil, meğer bizmişiz

Bir çürük üpliğe hulya dizmişiz

Sâde deli değil, edepsizmişiz

Tükürdük atalar kıblegâhına

***

Lâkin sen Sultanum gavs-e ekbersin

Âhiretten bile himmet eylersin

Çok çekti şu millet, murâda ersin

Şefâat kıl Şâhım meded-hâhına-

Rıza Tevfik"(Yılmaz :360)

Ümid edilir ki diğer meşhurlarımız da ruhundan istimdat eylemişlerdir.

Ne mutlu ki büyük Padişahı hakkıyla anlayanlara...

Kaynakça

ERSOY, Mehmet Akif, Safahat, Akit Yay., İstanbul-1998

NURSI, Said, Münâzarat, Nakleden Ö.Faruk Yılmaz, Belgelerle İkinci Abdulhamid Han

KUTLUAY, Yaşar, Siyonizm ve Türkiye, Koloni Yayınları, İstanbul-2000

YILMAZ, Ömer Faruk, Belgelerle İkinci Abdulhamid Han, Osmanlı Yayınevi, İstanbul-